

Leerlijn vaardigheid binnen de lexicale component

aan de hand van leerplannen en eindtermen TSO

Niet – exhaustieve lijst van taalsituaties			
	Graad 1	Graad 2	Graad 3
de opgesomde taalsituaties zullen automatisch de daarbij horende woordenvelden opvullen	minimale, doelgerichte woordenschat kunnen hanteren die hen in staat stelt de leerplandoelstellingen in verband met de vaardigheden te realiseren	kennis van woordenschat (woorden, collocations en uitdrukkingen) gebruiken voor het uitvoeren van de communicatieve taken voor de 4 vaardigheden algemene woordenschat van 1000-1500 woorden (= hoofdwoorden!)	verdere uitbreiding tot een 2000-tal algemene, niet-professionele woorden + vakspecifieke woordenschat
de klas	kennismaken uitwisselen van allerlei informatie gesprekken over familie, gewoonten, hobby's uitvoeren van allerlei taken: puzzels, taalspellen plannen en bespreken van klasactiviteiten afscheid nemen	kennismaken, afscheid nemen, informele gesprekken: familie, gewoonten, hobby's, schoolvakken, studierichtingen, bespreken van schoolse resultaten klasgesprekken over onderwerpen van algemenere aard sfeer op school, in de klasgroep schoolactiviteiten: uitstappen bedrijfsbezoeken, toneel, film, sport religieuze activiteiten	
de school	informele gesprekken over het schoolleven (bijv. op speelplaats)		

	gesprekken met leraren omgang met anderen situaties binnen het schoolgebeuren		
thuis	dagelijkse bezigheden: maaltijden .. huishoudelijke taken beschrijven/bespreken wooninrichting zeggen waar men woont hobby's beoefenen persoonlijke interesses gezamenlijke ontspanning ziekte, doktersbezoek vrienden uitnodigen, ontvangen,.. telefoneren	maaltijden, huishoudelijke taken, dagindeling, wooninrichting, persoonlijke interesses, verantwoordelijkheden vakantie-organisatie, samen uit eten gezamenlijke ontspanning: spellen, tv,... ziekte, doktersvisite planning van boodschappen, bespreking van grote aankopen vrienden uitnodigen, bezoeken, telefoneren	
vriendenkring		uitwisseling van persoonlijke ervaringen, meningen, gevoelens, ... jeugdbeweging, verenigingsleven gezamenlijke ontspanning, afspraken maken allerlei activiteiten	
stad, dorp, streek	informatie inwinnen, geven over verkeerssituaties: drukte, ongevallen winkelen bijwonen culturele, sportieve activiteiten contacten met diensten: hospitaal, gemeentehuis, post, reisagentschap naar de weg vragen, de weg tonen		
diensten en administratie		post, bank, station, gemeentehuis, politie, dokter, ziekenhuis vragen om formulieren, signaleren van klachten,	

		problemen	
reizen, vakantie	reis, vakantieplannen inlichtingen inwinnen vertellen van reisgebeurtenissen, reiservaringen	contacten met officiële instanties: immigratiediensten, douane, veiligheidsdiensten, politie schikkingen treffen voor verblijfsaccommodatie: bezoek, tijdelijk verblijf maaltijden winkelen openbaar vervoer, privé-vervoer informatiediensten openbare plaatsen bezoeken openbare diensten: post, telefoon, bank, medische diensten educatieve diensten gastvrijheid in de privé-sfeer	
winkel of bedrijf		informatie vragen: prijzen, hoeveelheden, type, eigenschappen, afrekenen omgang met gereedschap vragen om hulp of uitleg veiligheid en voorzorgen	
technische en wetenschappelijke situaties		materialen en meetinstrumenten vorm, afmetingen, maten, gewichten eenvoudige processen, oorzaak en gevolg	
landschap en omgeving		planten en dieren tuin, huisdieren stad, dorp, streek	

Lexicale vaardigheid is functioneel . Er wordt concrete toepasbaarheid verwacht.

Voor de **derde graad** gelden volgende doelstellingen:

- gebruik van de woorden die nodig zijn voor het zo correct en efficiënt mogelijk uitvoeren van de luister- en leestaak, de spreek- en schrijftaak. (ET 5,12,23 en 31)
- de leerlingen moeten communicatiestrategieën aanwenden bij het uitvoeren van de verschillende communicatieve taken. Ze weten hoe ze nieuwe woorden kunnen begrijpen en zelf gebruiken met behulp van verschillende strategieën. Zo leren ze dat ze de betekenissen van woorden uit de context kunnen afleiden. Ze leren ook dat ze de betekenissen van woorden uit de context kunnen afleiden. Ze leren ook dat ze betekenis kunnen afleiden via kennis van woordvormingsregels. Ze leren woordenboeken en digitale hulpbronnen gebruiken. (ET 8, 15, 23, 34)

In de derde graad worden de lexicale leerinhouden bepaald door de thema's waarrond gewerkt wordt. De leerkracht waakt zorgvuldig over productieve en receptieve woordenschat. Binnen de thema's zal woordenschat uit bepaalde woordvelden aangebracht en ingeoeffend worden om efficiënt te communiceren.

Naast een algemene, niet-professionele woordenschat komt ook vakspecifieke woordenschat aan bod. Die wordt geleerd in een technische context. Mogelijke semantische velden:

semantische velden die te maken hebben met

- werkomstandigheden, veiligheid en inrichting van de werkplaats
- omgang met de handelaar, de klant, vaststellen van fouten, kwaliteitscontrole, planning van de arbeid
- kostenbestrijding, verkoopsvoorwaarden

semantische velden in verband met de kritische zin: bepalen van oorzaak en gevolg, problemen stellen en oplossen, concluderen

woordvormen: de betekenis voor de techniek van bepaalde prefixen en suffixen

+ **vakspecifieke woordenschat afhankelijk van de richting (zie de verschillende leerplannen)**